

В. В. Божкова,
д. е. н., професор кафедри бізнес-економіки та адміністрування, фізико-математичний
факультет, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
ORCID ID: 0000-0002-1557-3819

А. О. Білан,
магістрантка спеціальності "Публічне управління та адміністрування", кафедра бізнес-
економіки та адміністрування, фізико-математичний факультет, Сумський державний
педагогічний університет імені А.С.Макаренка,
ORCID ID: 0000-0001-8942-7809

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.11.106

СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

V. Bozhkova,
Doctor of Economic Sciences, Professor at the Department of Business Economics and administration,
Faculty of Physics and Mathematics, Sumy Anton Makarenko State Pedagogical University
A. Bilan,
Master's Degree student in Public Management and Administration,
Department of Business Economics and administration, Faculty of Physics and Mathematics,
Sumy Anton Makarenko State Pedagogical University

THE SATISFACTION OF THE STATE INFORMATION POLICY IN THE CONDITIONS OF THE DEVELOPMENT OF INFORMATION SOCIETY IN UKRAINE

У статті проаналізовано наукові підходи до розуміння сутності державної інформаційної політики та інформаційного суспільства в Україні. Характер їх співвідношення і взаємодії відображений у визначенні державної інформаційної політики як такої, що спрямована на створення та забезпечення функціонування правової системи регулювання інформаційних відносин, забезпечення інтересів людини, суспільства та держави у всіх сферах інформаційної діяльності, реалізується засобами державної влади і має на меті формування інформаційного суспільства в державі. Визначено, що державі належить провідна роль у формуванні інформаційного суспільства, яке є еволюційно-закономірним результатом впливу і проникнення інформації у всі сфери людського життя. Взаємодія держави, суспільства і особистості з використанням інформаційних і телекомунікаційних технологій на підставі міжнародного досвіду є ефективною і, відповідно, для розвитку потребує належної інвестиційної підтримки.

The publication analyzes the scientific perspectives for understanding the state information policy and the information society. Information sphere is the key to competitiveness in the modern world market. Taking into account the Eurointegration aspirations, one of the priority directions of state policy in Ukraine today is the development of the information society and the introduction of the latest information and computer technologies in all spheres of public life, including the activities of state authorities and local self-government. The concept of state information policy was investigated by scientists and has a legislative consolidation. The nature of the relationship and interaction with the informational society is reflected in the definition of the state information policy as aimed at creating and ensuring the functioning of the legal system for the regulation of information relations, ensuring the interests of people, society and the state in all spheres of information activity, implemented by means of state power and aims the formation of an information society in the state. It is determined that the state has a leading role in the formation of an information society, which has three main groups of characteristic features: the free access of any person to any information; high level of information and communication technologies development; availability of developed information infrastructure of society. Elements of the information society are people, information, information resources, information and communication technologies. The state coordinates the activities of various subjects of society in the process of its formation, promotes the integration of people into the new information and technological environment, the development of industries of the information industry, ensuring the progress of democracy and respect for the rights of individuals in the information society.

Information interaction of the state, society and person with the use of information and telecommunication technologies on the basis of international experience is recognized as the most effective, and, accordingly, for its development requires proper investment support.

Ключові слова: державна інформаційна політика, інформаційне суспільство, інформація, інформаційні технології, технології зв'язку.

Key words: state information policy, information society, information, information technologies, communication technologies.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Невід'ємними рисами сучасного суспільства є: зростання ролі інформації, інформаційних технологій та технологій зв'язку, розширення ринку інформаційних послуг, інформатизація економіки, розширення спектру застосування наукового потенціалу у різних сферах господарювання, високий рівень інформаційно-правової культури всіх суб'єктів інформаційних відносин і, відповідно, потреба фізичних та юридичних осіб в якісній і своєчасній інформації. Зважаючи на це, надзвичайної актуальності набуває проблема впровадження ефективної системи державного управління на основі застосування інформаційних технологій в процесі переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства. Погоджуємось із позицією Застави І.В., Новікової Л.В., Харченко І.М. [1], що саме державі належить провідна роль у формуванні інформаційного суспільства, що координує діяльність різних суб'єктів суспільства в процесі його становлення, сприяє інтеграції людей в нове інформаційно-технологічне оточення, розвитку галузей інформаційної індустрії, забезпеченню прогресу демократії і дотримання прав особистості в умовах інформаційного суспільства. Крім того, необхідно звернути увагу на те, що саме органи державної влади визначають пріоритети розвитку, забезпечують їх досягнення і всебічну підтримку, координують та стимулюють виконання завдань, формують законодавчу базу і контролюють її виконання всіма учасниками побудови інформаційного суспільства.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Ідея інформаційного суспільства з'явилась у дослідженнях 60—70 рр. ХХ ст. Вперше термін "інформаційне суспільство" було використано у працях японських дослідників Махлуп М., Масуда Й., Сакайя Т. Подальшого розвитку концепція набула у дослідженнях провідних американських та європейських теоретиків: Тоффлер Е., Дайзард У., Бжезинський З., Еллюль Ж., Коен Р., Турен А., Кан Г., Уебстер Ф., Дракер А., Гідденс Е., Хенді Ч., Туроу Л., Гелбrait Дж., Макклуюн М., Порат М., Стоуньєр Т., Катц Р., які підкреслювали значення інформаційного розвитку суспільства як нового історичного етапу цивілізації. Питання окремих теоретичних та практичних аспектів інформаційної політики та інформаційного суспільства є доволі дискусійними в наукових колах і досліджувалися такими вітчизняними науковцями: Застава І.В., Новікова Л.В., Харченко І.М. [1], Іванов В. [2], Литвиненко О. [3], Манойло А. [4], Москаленко А. [5], Почепцов Г. [6], Сагатеян А. [7], Калюжний Р.А., Шамрай В.О. [7], Красноступ Г.М. [9], Журавель П.А. [10], Савченко С.В. [11], Максименко Ю.Є. [12], Арістова І.В. [13], Петрина Н.О., Ониксимова Л.Т. [14], Ільганаєва В.А. [15], Ліпкан В.А. [16], Врижко В.М., Гальчен-

ко О.М., Цимбалюк В.С. [17] та ін. Проте питання співвідношення понять державної інформаційної політики та інформаційного суспільства потребують подальшого вивчення.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є дослідження сутності державної інформаційної політики в умовах розвитку інформаційного суспільства, визначення характеру їх співвідношення і взаємовпливу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Актуальність розвитку інформаційної сфери, яка є запорукою конкурентоспроможності на сучасному світовому ринку, зумовлює потребу побудови інформаційного суспільства. Враховуючи євроінтеграційні прагнення, одним з пріоритетних напрямів державної політики в Україні на сьогодні визначається розвиток інформаційного суспільства та впровадження новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій в усі сфери суспільного життя, в тому числі в діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування. Необхідно звернути увагу на те, що створення якісного інформаційного суспільства нерозривно пов'язане з реформуванням сфери інформаційної політики та інформаційної безпеки. Підтримуємо думку Матієвої Я.С. [18] про те, що для того, щоб українська держава увійшла у світовий інформаційний простір на рівноправній основі, необхідно зміцнювати прямі й зворотні зв'язки між владними структурами і суспільством, вирішити чимало проблем для забезпечення ефективного розвитку національної інформаційної інфраструктури, створення інформаційно-аналітичних систем органів державної влади, прискорення процесів модернізації матеріально-технічної бази, надійного захисту інформаційних ресурсів.

Державна інформаційна політика є важливою складовою частиною зовнішньої і внутрішньої політики країни й охоплює всі сфери життєдіяльності суспільства. 14 січня 2015 року Кабінет Міністрів України ухвалив постанову "Питання діяльності Міністерства інформаційної політики України" [19], відповідно до якої створено Міністерство інформаційної політики України, яке є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення інформаційного суверенітету України, зокрема, з питань поширення суспільно важливої інформації в Україні та за її межами, а також забезпечення функціонування державних інформаційних ресурсів.

Передусім, необхідно розглянути сутність поняття державної інформаційної політики, оскільки саме вона визначає основні напрями та засоби формування інформаційного суспільства. Таке поняття крім наукового тлумачення має і законодавче закріплення в нормативно-правових актах. Так, у Законі України "Про інформацію" [20] державна інформаційна політика визначається як сукупність основ-

них напрямів і способів діяльності держави з одержання, використання, поширення та зберігання інформації. Водночас у "Концепції національної інформаційної політики України" [21] це поняття розглядається як "стратегія, напрями і завдання держави у сфері збирання, зберігання, використання та поширення інформації та інформаційних ресурсів у суспільстві". Отже, ключовими складовими цих визначень є інформація та всі види діяльності, пов'язані з нею, але поза увагою залишається проблема правової системи регулювання інформаційних відносин, про яку прямо не йдеться.

На нашу думку, більш ширше дане поняття розкриває Красноступ Г.М. [9], яка під державною інформаційною політикою розуміє регулюючу діяльність державних органів, спрямовану на розвиток інформаційної сфери суспільства, що охоплює не тільки інформаційні системи, телекомунікації і засобів масової інформації, але й всю сукупність виробництва і відносин, пов'язаних зі створенням, одержанням, зберіганням, обробкою, використанням і поширенням інформації у всіх її видах — статистичної, адміністративної, масової, інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, правової інформації, інформації про особу, інформації довідково-енциклопедичного характеру та соціологічної інформації.

Тож, виходячи із вищевикладеного, на нашу думку, державну інформаційну політику слід розглядати як політику, яка спрямована на створення та забезпечення функціонування правової системи регулювання інформаційних відносин, забезпечення інтересів людини, суспільства та держави у всіх сферах інформаційної діяльності, що реалізується засобами державної влади і має на меті формування інформаційного суспільства в державі. Такий підхід до визначення державної інформаційної політики дозволяє враховувати питання:

- інформаційної безпеки, що відображає стан захищеності інформаційного середовища суспільства, який забезпечує його формування, використання й розвиток в інтересах громадян, організацій, держави і забезпечується правовим регулюванням інформаційних відносин;

- забезпечення свободи слова та вільного доступу до інформації з метою створення кращих умов для задоволення потреб та інтересів людини, повною мірою реалізуючи свій потенціал, підвищуючи якість свого життя і сприяючи сталому розвитку країни;

- сприяння розвитку конкуренції в інформаційній сфері, зокрема, підвищення національної конкурентоспроможності за рахунок розвитку людського потенціалу у високоінтелектуальних галузях праці, розширення національної інформаційної інфраструктури та її інтеграція із світовою інфраструктурою, що сприятиме забезпеченню інтересів суспільства;

- державної підтримки інформаційної діяльності, що знаходить своє відображення в діяльності органів державної влади, які визначають пріоритети розвитку, забезпечують їх досягнення і всебічну підтримку, координують та стимулюють виконання завдань, формують законодавчу базу і контролюють її виконання всіма учасниками побудови інформаційного суспільства.

Оскільки метою державної інформаційної політики визначено створення інформаційного суспільства, необхідно розглянути підходи до його розуміння. У 1993 р. Комісією

ЄС [22] було дано визначення інформаційного суспільства, як такого, в якому діяльність людей здійснюється на основі використання послуг, що надаються за допомогою інформаційних технологій та технологій зв'язку. З таким визначенням погоджуються і науковці Брижко В.М., Гальченко О.М., Цимбалюк В.С. [17]. Схожим за змістом є також визначення Арістової І.В. [13]: громадянське суспільство з розвинутим інформаційним виробництвом і високим рівнем інформаційно-правової культури, в якому ефективність діяльності людей забезпечується розмаїттям послуг на основі інтелектуальних інформаційних технологій та технологій зв'язку. Цимбалюк В.С. [23; 24] аналізував інформаційне суспільство як таке, в якому кожна людина може накопичувати, розповсюджувати та отримувати інформацію. Тобто ці визначення акцентують увагу на різних наявних характеристиках інформаційного суспільства.

Враховуючи розглянуті визначення і позиції, погоджуємось із диференціацією характерних ознак інформаційного суспільства на три основних групи, які пропонує Петрухно Ю.Є. [25, с. 129], а саме:

- вільний доступ будь-якої людини до будь-якої інформації;

- високий рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій;

- наявність розвинутої інформаційної інфраструктури суспільства.

Відповідно, можна визначити наступні елементи інформаційного суспільства: людина, інформація, інформаційні ресурси, інформаційно-комунікаційні технології.

З іншого боку, Ліпкан В.А. [16] пропонує розглядати його як суспільство нового типу, що формується внаслідок глобальної соціальної революції та породжується вибуховим розвитком і конвергенцією інформаційних та комунікаційних технологій. Льганаєва В.О. [15] поняття інформаційного суспільства трактує як нову історичну фазу розвитку цивілізації, життя та діяльності котрої перш за все пов'язані зі створенням, переробленням та використанням інформації, а Петрина Н.О. і Ониксимова Л.Т. [14] — як ступінь у розвитку сучасної цивілізації, що характеризується збільшенням ролі інформації і знань у житті суспільства, зростанням частки інформаційних комунікацій, інформаційних продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті, створенням глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їхній доступ до світових інформаційних ресурсів і задоволення їх соціальних і особистих потреб в інформаційних продуктах і послугах. Отже, ці науковці розглядають інформаційне суспільство в контексті еволюційного розвитку цивілізації, що є важливим.

На окрему увагу заслуговує думка Савченка С.В. [11], який визначає, що в умовах глобального інформаційного суспільства знань формується інформаційна економіка, яка являє собою інтелектуально-інформаційний ресурс, який має значні переваги у порівнянні з матеріальними ресурсами — фундаментом попередніх етапів розвитку суспільства. З метою підвищення якості функціонування державного механізму, спрямованого на створення інформаційно відкритого суспільства, розвиток інститутів демократії і інформаційної економіки найбільш ефективною буде інформаційна взаємодія держави, суспільства і особистості з використанням інформаційних і телекомунікаційних технологій.

Тож, використовуючи досвід країн з високорозвиненим широкомасштабним виробництвом інформаційних товарів і послуг на базі найновіших інформаційних технологій, таких як США, Японія, Англія, Німеччина, державна політика яких спрямована на інвестиції у розвиток інновацій у сфері інформаційних технологій і телекомунікаційних систем, інформаційне виробництво, а також підтримку проектів і програм, які демонструють можливості інформаційного суспільства, розвиток міжнародного інформаційного обміну та співробітництва, можна якнайшвидше наблизитися до досягнення стратегічної мети — побудови інформаційного суспільства і, відповідно, підвищення якості життя в державі.

ВИСНОВОК

Виходячи з вищевикладеного, державну інформаційну політику слід розглядати як таку, яка спрямована на створення та забезпечення функціонування правової системи регулювання інформаційних відносин, забезпечення інтересів людини, суспільства та держави у всіх сферах інформаційної діяльності, що реалізується засобами державної влади і має на меті формування інформаційного суспільства в державі, в якому діяльність людей здійснюється на основі використання послуг, що надаються за допомогою інформаційних технологій та технологій зв'язку. Провідна роль держави у формуванні інформаційного суспільства зумовлена тим, що вона визначає пріоритети розвитку, забезпечує їх досягнення і всебічну підтримку, координує та стимулює виконання завдань, формує законодавчу базу і контролює її виконання всіма учасниками побудови інформаційного суспільства.

Інформаційне суспільство є еволюційно-закономірним результатом впливу і проникнення інформації у всі сфери людського життя. Взаємодія держави, суспільства і особистості з використанням інформаційних і телекомунікаційних технологій є ефективною, і, відповідно, потребує належної інвестиційної підтримки.

При визначенні основних напрямків державної інформаційної політики слід враховувати умови формування інформаційного суспільства, що сприятиме поширенню процесів глобалізації, усуненню комунікаційних бар'єрів як на міждержавному рівні, так і в суспільстві взагалі.

Література:

1. Застава І.В., Новікова Л.В., Харченко І.М. Інформаційне суспільство та інститути демократії: особливості прояву в сучасних глобалізаційних процесах // Сучасне суспільство. — 2017. — Випуск 1 (13). — С. 81—93.
2. Іванов В.Ф. Законодавство і журналістика: становлення правової бази в Україні і світовий досвід. — К.: Школяр, 1997. — 170 с.
3. Литвиненко О. Інформаційні технології та Україна у світовому контексті // Людина і політика. — 2001. — № 1. — 93 с.
4. Манойло А.В. Государственная информационная политика в особых условиях: моногр. — М.: МИФИ, 2003. — 388 с.
5. Москаленко А.З. Основні функції і принципи преси. — К.: РВЦ "Київський університет", 1998. — 169 с.
6. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика: навч. посіб. — К.: Вид-во УАДУ, 2002. — Ч. 1. — 88 с.
7. Сагателян А. К вопросу о проблемных аспектах ин-

формационной политики государства. "21 век". — 2005. — № 2. — 49 с.

8. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах інформатизації: організаційно-правові питання теорії та практики: монографія / За ред. Калюжного Р.А. та Шамрая В.О. — К., 2002. — 296 с.

9. Красноступ Г. М. Сучасний стан та перспективи розвитку державної політики у сфері свободи слова та інформації [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_7547

10. Журавель П.А. Сучасні засоби комунікації як інструмент взаємодії з громадськістю в системі державного управління. — дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління. — Спеціальність 25.00.02 — механізми державного управління. — Київський національний університет імені Тараса Шевченка. — К., 2017 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://instzak.rada.gov.ua/uploads/documents/31509.pdf>

11. Савченко С.В. Трансформація глобального інформаційного суспільства "суспільство знань" як фактор формування інтелектуального капіталу нації [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/110918>

12. Максименко Ю.Є. Інформаційне суспільство в Україні: стан та перспективи становлення [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://goal-int.org/informacijne-susplstvo-v-ukraini-stan-ta-perspektivi-stanovlennya/>

13. Арістова І.В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти: монографія [Електронний ресурс] / За загальною редакцією д-ра юрид. наук, проф. Бандурки О.М. — Харків: Вид-во Ун-ту внутр. Справ, 2000. — 368 с. — Режим доступу: http://adhdportal.com/book_2050_chapter_11_2.2_Konturi_rozvitku_osnovnformajjnogo_susplstva_v_Ukran.html

14. Петрина Н.О., Ониксимова Л.Т. Інформаційне забезпечення процесів освіти і науки в умовах становлення інформаційного суспільства // Вісник Української академії банківської справи. — 2002. — № 2. — С. 96—99.

15. Ильганаева В.А. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность): словарь-справочник. — Харьков: КП "Городская типография", 2009. — 122 с.

16. Ліпкан В.А. Систематизація інформаційного законодавства України: монографія / Ліпкан В.А., Залізник В.А. — К.: ФОП О. С. Ліпкан, 2012. — 304 с.

17. Ліпкан В.А., Максименко Ю.Є., Желіховський В.М. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: навчальний посібник. — К.: КНТ, 2006. — 280 с.

18. Матієва Я.С. Упровадження електронного уряду в Україні на шляху до євроінтеграції [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-01\(5\)/11mysuse.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-01(5)/11mysuse.pdf)

19. Положення про Міністерство інформаційної політики України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 2 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mip.gov.ua/documents/7.html>

20. Закон України "Про інформацію" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

21. Проект Закону про Концепцію національної інформаційної політики 2526 від 13.12.2002 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=13798

22. White Paper on growth, competitiveness and employment — the challenge and ways forward into 21st century // European Commission, Belgium. — 1993. — 23 p.

23. Цимбалюк В.С. Мас-медіа право в інформаційному суспільстві / Інформація і право. — 2011. — № 1. — С. 30—33 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/11tvspis.pdf>

24. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики): монографія. — К.: "Освіта України", 2010. — 388 с.

25. Петрухно Ю.Є. Інформаційне суспільство: поняття, основні складові, характеристика // Вісник Одеського національного університету: Серія "Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Книгознавство". — 2014. — Т. 19 (Вип. 1). — С. 127—133.

References:

1. Zastava, I. V. Novikova, L. V. Kharchenko, I. M. (2017), "Information society and institutes of democracy: features of manifestation in modern globalization processes", *Suchasne suspilstvo*, no. 1 (13), pp. 81—93.

2. Ivanov, V. F. (1997), *Zakonodavstvo i zhurnalistyka: stanovlennia pravovoi bazy v Ukraini i svitoviy dosvid* [Legislation and journalism: the formation of a legal framework in Ukraine and world experience], Shkoliar, Kyiv, Ukraine.

3. Lytvynenko, O. (2001), "Information Technologies and Ukraine in the Global Context", *Liudyna i polityka*, vol. 1, 93 p.

4. Manojlo, A. V. (2003), *Gosudarstvennaya informatsionnaya politika v osobyykh usloviyakh* [State information policy in special conditions], MIFI, Moskva, Russia, 388 p.

5. Moskalenko, A. Z. (1998), *Osnovni funktsii i pryntsypy presy* [Basic functions and principles of the press], RVTs "Kyivs'kyj universytet", Kyiv, Ukraine.

6. Pochepstov, H. H. Chukut, S. A. (2002), *Informatsijna polityka* [Information policy], Vydavnytstvo UADU, part 1, Kyiv, Ukraine.

7. Sahatelian, A. (2005), *K voprosu o problemnykh aspektakh informatsionnoy politiki gosudarstva* [On the issue of problematic aspects of the state information policy], "21 vek", no. 2.

8. Kaliuzhnyi, R. A. Shamraj, V. O. (2002), *Informatsijne zabezpechennia upravlins'koi diial'nosti v umovakh informatyzatsii: orhanizatsijno-pravovi pytannia teorii ta praktyky*. Monohrafiia [Information provision of management activity in the conditions of informatization: organizational and legal issues of theory and practice. Monograph], Kyiv, Ukraine.

9. Krasnostup, H. M. "Current state and prospects of development of state policy in the sphere of freedom of speech and information" [Online], available at: https://minjust.gov.ua/m/str_7547 (Accessed 24 May 2019).

10. Zhuravel', P. A. (2017), "Modern means of communication as an instrument of interaction with the public in the system of public administration", Thesis for a Candidate Degree in Public Administration, Specialty 25.00.02 — mechanisms of public administration, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine, [Online], available at: <http://instzak.rada.gov.ua/uploads/documents/31509.pdf> (Accessed 23 May 2019).

11. Savchenko, S. V. "Transformation of the global information society "knowledge society" as a factor in the formation of the intellectual capital of the nation", [Online], available at: <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/110918> (Accessed 24 May 2019).

12. Maksymenko, Yu. Ye. "Information society in Ukraine: the state and prospects of formation", [Online], available at: <http://goal-int.org/informacijne-suspilstvo-v-ukraini-stan-ta-perspektivi-stanovlennya/> (Accessed 24 May 2019).

13. Aristova, I. V. edited by Bandurca, O. M. (2000), *Derzhavna informatsijna polityka: orhanizatsijno-pravovi aspekty*. Monohrafiia [State information policy: organizational and legal aspects. Monograph], Vydavnytstvo Universytetu vnutrishnikh sprav, Kharkiv, Ukraine, [Online], available at: http://adhdportal.com/book_2050_chapter_11_2.2._Konturi_rozvitku_osnovnformajjnogo_susplstva_v_Ukrain.html (Accessed 24 May 2019).

14. Petryna, N. O. Onyksymova, L. T. (2002), "Information provision of the processes of education and science in the conditions of the formation of the information society", *Visnyk Ukrain'skoi akademii bankivs'koi spravy*, no. 2, pp. 96—99.

15. Il'ganaeva, V. A. (2009), *Social'nye kommunikacii (teorija, metodologija, dejatel'nost')*: slovar'-spravochnik [Social communications (theory, methodology, activity): dictionary reference], KP "Gorodskaja tipografija", Kharkiv, Ukraine.

16. Lipkan, V. A. Zalizniak, V. A. (2012), *Systematyzatsiia informatsijnoho zakonodavstva Ukrainy*. Monohrafiia [Systematization of information legislation of Ukraine. Monograph], FOP O. S. Lipkan, Kyiv, Ukraine.

17. Lipkan, V. A. Maksymenko, Yu. Ye. Zhelikhovs'kyj, V. M. (2006), *Informatsijna bezpeka Ukrainy v umovakh ievrointehratsii: Navchal'nyj posibnyk* [Information security of Ukraine in the conditions of European integration: Textbook], KNT, Kyiv, Ukraine.

18. Matiieva, Ya. S. "Implementation of e-government in Ukraine on the way to European integration" [Online], available at: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-01\(5\)/11mysuse.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-01(5)/11mysuse.pdf) (Accessed 25 May 2019).

19. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), "Regulation on the Ministry of Information Policy of Ukraine", no. 2, [Online], available at: <http://www.mip.gov.ua/documents/7.html> (Accessed 25 May 2019).

20. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), *Law of Ukraine "On Information"*, [Online], available at: <https://zakon-rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (Accessed 25 May 2019).

21. Draft Law on the Concept of National Information Policy no. 2526 (13.12.2002), [Online], available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=13798 (Accessed 27 May 2019).

22. European Commission (1993), "White Paper on growth, competitiveness and employment — the challenge and ways forward into 21st century", Belgium, 23 p.

23. Tsymbaliuk, V. S. (2011), "Mass media law in the information society", / *Informatsiia i pravo*, no. 1, pp. 30—33, [Online], available at: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/11tvspis.pdf> (Accessed 24 May 2019).

24. Tsymbaliuk, V. S. (2010), *Informatsijne pravo (osnovy teorii i praktyky): monohrafiia* [Information law (foundations of theory and practice): monograph], Osvita Ukrainy, Kyiv, Ukraine, 388 p.

25. Petrukhno, Yu. Ye. (2014), "Information society: concept, main components, characteristics", *Visnyk Odes'koho natsional'nogo universytetu: Seriia "Bibliotekoznavstvo. Bibliografознавство. Knyhoznаvstvo"*, no. 19, vol. 1, pp. 127—133.

Стаття надійшла до редакції 28.05.2019 р.